

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 8.

Očekávané výstupy

Číslo a proměnná

- užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat

Geometrie v rovině a v prostoru

- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí síť základních těles
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

Dílčí výstupy

Číslo a proměnná

- dokáže určit druhou mocninu kladného a záporného čísla
- chápe geometrický význam druhé mocniny
- používá základní pravidla pro počítání s mocninami
- určí druhou a třetí odmocninu čísla
- rozumí spojitosti druhé odmocniny s druhou mocninou
- používá základní pravidla pro počítání s odmocninami
- pracuje s mocninami vyšších řádů
- používá zápisu záporných mocnin čísla s využitím při psaní velkých a malých čísel
- rozumí pojmu Pythagorova věta, chápe geometrický význam, rozlišuje odvěsnu a přeponu.
- aktivně ovládá užití Pythagorovy věty při výpočtech, aplikuje poznatky na slovní úlohy
- sčítá a odčítá mocniny s přirozeným exponentem, násobí a dělí mocniny s přirozeným exponentem, umocní součin a podíl, počítá s mocninami se záporným celým exponentem, zapíše čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti
- pozná rozdíl mezi číselným výrazem a výrazem s proměnnou, dosazuje do výrazu slovní text zapíše pomocí výrazů

- sčítá a odčítá mnohočleny, násobí a dělí mnohočlen jednočlenem i mnohočlenem, upravuje výrazy na součin, používá vytýkání a vzorců na druhou
- řeší lineární rovnice s jednou neznámou, provádí zkoušku, ví, které úpravy jsou ekvivalentní
- diskutuje počet řešení lineárních rovnic
- řeší lineární nerovnice s jednou neznámou, výsledky zobrazuje na číselnou osu (intervaly)
- umí vyjádřit neznámou ze vzorce
- řeší slovní úlohy rovnicemi (reálné situace), způsoby řešení odhaduje, ověřuje a interpretuje výsledky

Geometrie v rovině a v prostoru

- vysvětlí rozdíl mezi kruhem a kružnicí
- vymezí vzájemnou polohou dvou kružnic, vzájemnou polohu kružnice a přímky, chápe pojmy tečna, sečna, vnější přímká, tětíva
- je schopen konstrukce tečny kružnice v daném bodě kružnice
- vypočte obvod a obsah kruhu, ví, co je to pí, řeší slovní úlohy z praxe
- vysvětlí, co je oblouk kružnice, kruhová výseč
- ví, jak vypadá válec, dokáže ho sestavit, narýsovat jeho síť, vypočte objem a povrch válce, řeší úlohy z praxe
- chápe pojem množina bodů dané vlastnosti
- vysvětlí svými slovy Thaletovu větu, chápe pojem Thaletova kružnice, dokáže obojí aplikovat při konkrétních konstrukčních úlohách

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- při konstrukci geometrických útvarů chápe význam rozboru zápisu postupu konstrukce a diskuse počtu řešení, rozumí jednotlivým geometrickým značkám, které aplikuje při zápisu konstrukce

Učivo

Druhá mocnina a odmocnina

Pythagorova věta

Mocniny s přirozeným exponentem

Mocniny s celým záporným exponentem

Výrazy číselné a s proměnnou (číselný výraz a jeho hodnota, proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny)

Lineární rovnice a nerovnice

Slovní úlohy

Výpočet neznámé ze vzorce

Kruh, kružnice

Rotační válec

Množina bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice)

Základy statistiky (diagramy, tabulky, četnost znaku, aritmetický průměr)

Konstrukční úlohy (nákresy)

Mezipředmětové vztahy

F – slovní úlohy o pohybu, vyjádření neznámé ze vzorce

Ch – slovní úlohy o směsích

Z – slovní úlohy

Př – slovní úlohy s ekologickou tematikou

Čj – porozumění textu – slovní úlohy